

Editorial

Revista **altera** a ajuns, iată, la zece ani de prezență neîntreruptă în spațiul publicistic din România.

Luînd în considerare condițiile dificile în care a fost editată de-a lungul celor zece ani de la apariția primului număr, editorii s-ar putea declara mulțumiți. Chiar dacă nu am reușit să respectăm întotdeauna calendarul aparițiilor, motiv pentru care cerem scuze cititorilor noștri împătimiți, **altera** a continuat să fie prezentă cu profilul ei unic pe taraba dezbaterilor publice. Dacă nu ar fi interpretat drept lipsă de modestie, numărul 25 ar putea fi considerat unul (semi)jubilare. Cele 25 de numere editate pînă în prezent, înseamnă cca. 5000 de pagini de text – o mică bibliotecă de specialitate. Să ne aducem aminte de numeroasele inițiative publicistice de valoare din „romanticii” ani '90, dispărute în intervalul devorator al tranziției și vom concede că simpla supraviețuire a „instituției” **alterei** poate constitui un motiv de jubilație. Satisfacția acestei continuități se datorează în bună măsură generozității unor sponsori – cu precădere Fundației Heinrich Böll din Germania și Fundației Ch. St. Mott din SUA – care au asigurat stabilitatea financiară a muncii redacționale. Se datorează totodată zecilor de colaboratori de valoare – autori sau redactori – care ne-au pus la dispoziție, adesea în mod gratuit, studiile și articolele care au definit profilul calitativ al revistei. Se datorează, nu în ultimul rînd, mesajelor sutelor de cititori care și-au exprimat interesul, observațiile sau criticile față de conținutul revistei.

Dincolo de aceste satisfacții, nemulțumirile legate de imposibilitatea difuzării civilizate a revistei, într-un sistem de piață sălbatic, ne afectează însă și afectează în primul rînd nenumărații cititori care se află în imposibilitate de a avea acces la textele noastre. Venim în întîmpinarea dorinței acestora punîndu-le la dispoziție, începînd cu acest număr, dar adăugîndu-le treptat și pe cele anterioare, varianta electronică a revistei.

*

Conform promisiunii făcute în editorialul numărului trecut, disecarea problemei identității continuă și în paginile celui prezent. Complexitatea fenomenului, mergînd pînă la abordarea „*dilemelor identității*”, ne obligă la reținere atunci cînd suntem tentați de sentențiozitate în categorisirea indivizilor/colectivităților după criterii șablonarde, forțate sau arbitrare. Autorii acestui număr continuă să ne dezvăluie misterele identității încercînd să-și biruie propriile incertitudini.

Robert Parkin, spre exemplu, pune sub semnul întrebării, din unghiul de vedere al antropologului, clasică identitate națională bazată pe simpla apartenență la un stat național,

EDITORIAL

într-o Europă în plin proces de integrare, redescoperind accentele convenite identităților regionale: „cu toate că autonomia și receptivitatea crescută față de identitățile și revendicările locale sînt certe pentru unitățile subnaționale în general [...], nu există nici un semn că statele naționale ale Europei [...] sînt pregătite să-și cedeze suveranitatea către acestea.” Tradiționala manieră westfaliană domină încă: „...Dar chiar și așa, multe identități, inclusiv cele naționale din Europa secolului nouăsprezece [...] au fost conduse sau impulsionate de elite” – scrie autorul. Rămîne în discuție cît de responsabil se vor comporta în acest sens elitele europene în general, și cele naționale/regionale în special. Rolul lor poate fi determinant.

Pe de altă parte, Viktor Karády ne propune o adevărată vivisecție a unei identități profund dilematice: cea a evreilor maghiari de după Holocaust, identitate lesne recognoscibilă, chiar dacă în proporții diferite, în majoritatea țărilor europene, cu accente speciale în cele răsăritene care au parcurs și experiența comunistă. Caracterul istoric al fenomenului pare evident.

Complexitatea problemei este subliniată și prin studiul de caz al lui Florin Anghel referitor la contenciosul identitar polono-slovac al comunității „*tutajczy*” din Bucovina, aprig instrumentat politic într-o anumită perioadă istorică, o identitate duală devenită conflictuală prin manipulare.

Fidelă programului său de a analiza și dezbate problemele delicate ale vieții sociale – preluînd oarecum și din misiunea revistei *Provincia* care regretabil și, sperăm, temporar a fost nevoită să-și întrerupă apariția – **altera** continuă să publice cu prioritate studii și articole dedicate regionalismului și domeniilor colaterale acestuia. Studiul Ilonei Pálné Kovács, o reputată cercetătoare a domeniului din cadrul Centrului de Studii Regionale al Academiei Ungare, despre evoluția regionalismului în Ungaria, unde studiul regionalizării a demarat cu mai bine de trei decenii în urmă, poate fi considerat un autentic ghid practic de regionalizare și pentru țările vecine, chiar dacă succesele aplicative ale procesului se lasă încă așteptate și la ei, în bună măsură din cauza tradiționalei lipse de voință politică.

În cadrul amintitului domeniu colateral, nu mai puțin relevant ni se pare a fi și studiul lui Ioan Codruț Lucinescu referitor la problematica federală – larg dezbătută în numerele 6, 7 și 8 ale revistei noastre –, ale cărui concluzii merită să fie subliniate: „Nu este exagerată afirmația că România se găsește în fața unei revoluții de structură a sistemului său politic, atît la nivel instituțional cît și normativ. Integrarea României în UE nu trebuie tratată ca o simplă strategie de colectare a fondurilor europene de asistență financiară sau ca un bonus mediatic pentru guvernul de la București. Ea presupune reformarea întregului mecanism decizional, a modului de implementare a acestuia, precum și a criteriilor de legitimare politică pe care este bazat.”

În aceeași ordine de idei, incitantele intervenții ale conferențiarilor de la Universitatea de Vară „Transilvania” (Ilieni, 2004), o manifestare tradițională a Centrului Intercultural al Ligii Pro Europa, nu fac decît să adauge noi accente la dezbateră privind perspectivele regionale ale reformei statului român în contextul integrării europene. Așteptarea unui răspuns adecvat din partea elitei politice este legitimă, iar întîrzierile în acest sens nu vor face decît să încarce și ele costurile integrării noastre europene.